

Plan odbudowy UE dla Polski - szanse dla Pomorza Zachodniego

26.04.2021 08:09 / ostatnia modyfikacja: 30.04.2021 17:28



Arkadiusz Mazepa – Kierownik Punktu Informacji Europejskiej Europe Direct – Szczecin

Od momentu wstąpienia Polski do Unii Europejskiej Pomorze Zachodnie otrzymało ponad 35 mld zł, które pozwoliły na realizację tysięcy projektów w takich sektorach gospodarki jak transport i infrastruktura, ochrona środowiska, ochrona zdrowia, edukacja dzieci, dorosłych i młodzieży, współpraca międzynarodowa. Przed nami nowa perspektywa budżetowa UE na lata 2021-2027, a wraz z nią nowe szanse dla województwa zachodniopomorskiego.

Bezprecedensowa pomoc UE w rozwoju naszego regionu pozwoliła rozbudzić i utrzymać wzrost gospodarczy, a także stworzyć nowe miejsca pracy. Sukces inwestycji nie jest możliwy bez prowadzenia konstruktywnego dialogu między rządem RP a Komisją Europejską – mówi Arkadiusz Mazepa – Kierownik Punktu Informacji Europejskiej Europe Direct – Szczecin. Punkt jest partnerem Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej w Polsce i ma na celu przybliżanie europejskich zagadnień mieszkańcom naszego regionu i zachęcanie do udziału w debatach na temat przyszłości UE.

UE pracuje obecnie nad nowym porozumieniem politycznym, którego celem będzie rozdysponowanie nowej puli środków. Główne działania mają być skierowane na transformację ekologiczną i cyfrową oraz łagodzenie negatywnych skutków pandemii Covid-19. Jakie zyski czerpać będą z tego mieszkańcy województwa zachodniopomorskiego (od miast aż po obszary oddalone i wiejskie)?

Zapraszamy do rozmowy z Piotrem Wolskim – Kierownikiem Biura ds. Koordynacji Instrumentów Wsparcia Wydziału Zarządzania Strategicznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego.

Długoterminowy budżet UE w połączeniu z NextGenerationEU, tymczasowym instrumentem pobudzającym ożywienie gospodarki, to największy pakiet środków, jaki został dotychczas

zaplanowany z unijnego budżetu. Łączna kwota 1,8 bln euro ma pomóc odbudować gospodarkę Europy po kryzysie wywołanym Covid-19. Europa ma być bardziej przyjazna dla środowiska, z rozwiniętą cyfryzacją i większą odpornością na kryzysy. Czym w takim razie jest Plan odbudowy UE?

Plan odbudowy UE to nowa strategia gospodarcza na okres po pandemii. Realizowany będzie zarówno ze środków budżetu unijnego, jak i ze środków pożyczonych. Państwa członkowskie Unii Europejskiej po raz pierwszy w historii zdecydowały się pożyczyć pieniądze na rynkach finansowych, żeby jak najszybciej wrócić na ścieżkę stabilnego rozwoju. Plan odbudowy UE składa się z kilku elementów, w których nowością są środki Funduszu Sprawiedliwej Transformacji – mające służyć jak najmniej bolesnej transformacji regionów zależnych od węgla – oraz Instrument na Rzecz Odbudowy i Budowania Odporności, który sfinansuje Krajowe Plany Odbudowy we wszystkich państwach członkowskich UE.

Czytając tytuł dokumentu można byłoby się spodziewać, że to plan ratunkowy, plan przywrócenia do sytuacji sprzed pandemii. Nic bardziej mylnego – to plan wykorzystania sytuacji, aby Europa stała się bardziej konkurencyjna i mniej obciążająca klimat planety.

To nieprzypadkowe nawiązanie do Planu Marshalla, który pozwolił szybko odbudować się Zachodniej Europie po zniszczeniach drugiej wojny światowej. Na skutek realizacji Planu odbudowy UE, kraje europejskie oraz Unia jako całość mają zmienić swój przemysł na przyjazny klimatowi, a przy tym bardziej konkurencyjny, bo oparty na innowacjach i cyfryzacji.

Jak wyglądają ostateczne ustalenia dotyczące Planu odbudowy UE dla Polski?

Na dzień dzisiejszy Polska ma być jednym z jego głównych beneficjentów. Dla naszego kraju zaplanowano 58,1 mld euro, co jest wartością porównywalną z budżetem polityki spójności na nadchodzącą perspektywę. Bo musimy pamiętać, że to pieniądze dodatkowe do tych, które do Polski napłyną w ramach dobrze znanych już funduszy unijnych czy polityki rolnej. Z powyższej kwoty prawie 24 mld euro wpłyną do Polski jako dotacja, pozostałe 34 mld rząd Polski będzie mógł pożyczyć na preferencyjnych warunkach – ale będzie musiał je kiedyś zwrócić.

Co bardzo istotne, Krajowy Plan Odbudowy to nie tylko – a nawet nie przede wszystkim - inwestycje, ale reformy. Zmiany systemowe, które spowodują że Polska będzie krajem bardziej nowoczesnym, lepiej zarządzanym i bardziej przyjaznym swoim mieszkańcom. Bardzo ważnym aspektem Planu odbudowy UE jest to, że nie będzie on rozliczany według poniesionych przez dane państwo członkowskie wydatków, a według osiągniętych rezultatów. To szczególnie istotne w kontekście planowanych reform.

Plan ma być oparty na pięciu filarach - które wymienię poniżej - wraz ze wskazaniem, jakie mniej więcej środki, spośród puli dotacyjnej, na każdy z nich zostaną przeznaczone:

1. Zielona energia i zmniejszenie energochłonności – 6,3 mld €
2. Zielona, inteligentna mobilność – 6,1 mld €
3. Efektywność, dostępność i jakość systemu ochrony zdrowia – 4,3 mld €
4. Odporność i konkurencyjność gospodarki – 4,1 mld €
5. Transformacja cyfrowa – 3 mld €

Na jakim etapie jest wdrażanie Planu odbudowy UE? Kiedy można spodziewać się pierwszych środków do wykorzystania przez mieszkańców Pomorza Zachodniego?

Trudno mówić o wdrażaniu Planu odbudowy UE, ponieważ istnieje dopiero projekt dokumentu, który do końca kwietnia ma zostać przekazany do Komisji Europejskiej, a ostatecznie wypowie się na jego temat Rada Unii Europejskiej. To pokazuje rangę dokumentu. Niestety przyjęcie ram prawnych dla całego tego procesu natrafia na pewne przeszkody w kilku państwach członkowskich – w Polsce też. Do zapoznania się z treścią projektu dokumentu zachęcam, można znaleźć go w tym linku: kpo.gov.pl. Znajdą tam Państwo również prezentacje ministra funduszy oraz filmy z konsultacji społecznych dokumentu oraz publicznych wysłuchań w tej sprawie.

Nie mniej istotną kwestią jest system wdrażania tych środków, który ma być oparty o istniejące w Polsce struktury, wykorzystywane dotychczas przy funduszach unijnych. Być może znajdzie się także rola dla samorządów województw.

Założenia są takie, że Plan odbudowy UE powinien zostać zrealizowany do końca 2026 r., więc środków powinniśmy spodziewać się pod koniec 2021 r. lub na początku 2022.

Czy może Pan podać konkretne przykłady programów, w których można składać wnioski i wziąć udział?

Jednym z kluczowych programów, już realizowanych w Polsce, a które mają zostać zasilone funduszami w ramach Krajowego Planu Odbudowy – jest program Czyste Powietrze. To program funkcjonujący już od 2019 r. i nabiera coraz większego rozpędu. Ma doprowadzić do poprawy efektywności energetycznej polskich budynków mieszkalnych i do zastąpienia pieców węglowych bardziej ekologicznymi.

Innym z planowanych przedsięwzięć jest projekt doprowadzenia infrastruktury szerokopasmowego Internetu na obszary, na których on nie istnieje, a także projekty rozwoju technologii 5G i pokrywanie zasięgiem szybkiego Internetu całego obszaru Polski.

Autor: Agata Szwed – konsultant Punkt Informacji Europejskiej Europe Direct – Szczecin

Punkt Informacji Europejskiej Europe Direct – Szczecin

Europe Direct to sieć informacyjna zarządzana przez Komisję Europejską. Działa ona na terenie wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej, w tym również na terenie Polski. Mieszkańcy Szczecina mogą korzystać z jej usług już od 2013 roku. Wszystkich zainteresowanych informacjami nt. UE, w tym informacjami o funduszach europejskich, programach wymiany międzynarodowej młodzieży, lekcjami europejskimi w szkołach, zapraszamy do współpracy. Kontakt: Pl. Kilińskiego 3, 71-414 Szczecin, tel. + 48 91 421 12 61, <http://www.europedirect-szczecin.eu/>, <https://www.facebook.com/edszczecin>.



AUTOR tekstu:
artykuł sponsorowany
reklama@wszczecinie.pl